

WYDARZENIA

Dni Morza na „Darze Pomorza”

Na pokładzie statku-muzeum „Dar Pomorza” odbyła się 23 czerwca uroczystość towarzysząca obchodom Dni Morza. Przybyli na nią m.in. dyrektor Urzędu Morskiego, prezes Ligi Morskiej i Rzecznej dr Andrzej Królikowski, rektor-komendant Akademii Marynarki Wojennej kadm. dr inż. Czesław Dyrz, duszpasterz ludzi morza o. Edward Pracz oraz prezes Towarzystwa Przyjaciół NMM dr Fryderyk Tomala, a gospodarzami spotkania byli: dyrektor NMM dr inż. Jerzy Litwin i prezes Polskiego Towarzystwa Nautologicznego kpt. ż.w. prof. Daniel Duda. W trakcie uroczystości wodowano 151. numer „Nautologii” – czasopisma wydawanego przez Polskie Towarzystwo Nautologiczne. Prof. Daniel Duda przekazał do NMM kolekcję pamiątek związanych z udziałem „Daru Pomorza” w złotach żaglowców. Wręczone też zostały dyplomy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Za szczególne zaangażowanie w przekazywanie młodym pokoleniom Polaków wiedzy o polskim dziedzictwie kulturowym związanym z morzem” dwóm gdyńskim szkołom podstawowym: Nr 39 im. Kazimierza Jurkiewicza i Nr 40 im. Karola O. Borchardta.

Dyrektor SP 40 Dorota Hasse odbiera dyplom Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z rąk dyrektora NMM Jerzego Litwina. Po lewej dyrektor drugiej uhonorowanej gdyńskiej szkoły – SP 39 Sabina Dawidowska. Fot. Marek Twardowski

Dyrektor NMM Jerzy Litwin otrzymał pamiątkowy medal od Jerzego Szachuniewicza, prezesa Narodowego Centrum Kultury Tatarów RP. Fot. Marek Twardowski

Nowe logo NMM

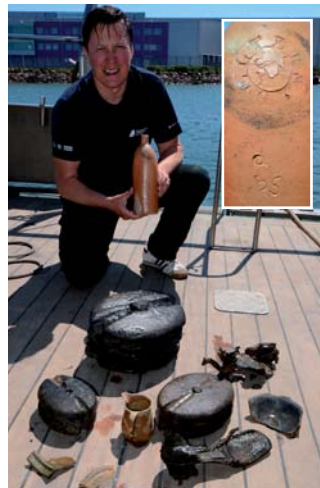
Kreska-kropka, kreska-kreska, kreska-kreska: to akronim naszego muzeum, podany w kodzie Morse'a. Stał się on podstawą projektu nowej identyfikacji graficznej

NMM, której najważniejszym składnikiem jest logo. Autorem projektu jest Maciej Burda, absolwent Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu, specjalizujący się w grafice wydawniczej, infografice oraz tworzeniu systemów identyfikacji wizualnej. Alfabet

Morse'a jest uniwersalnym językiem komunikacji, dobrze rozpoznawalnym wśród ludzi związanych z morzem. Nowe logo jest proste, oszczędne w formie i eleganckie. Określona paleta barw, zastosowana w identyfikacji wizualnej sprawia, że znak jest bardzo przejrzysty i świetnie łączy indywidualny charakter poszczególnych oddziałów Muzeum.

ARCHEOLOGIA PODWODNA

Badania na Głaziku

Prowadzący prace podwodne Tomasz Bednarz i pierwsze wydobyte z Głazika zabytki. W powiększeniu – charakterystyczne znaki na butelce z Selters. Fot. Janusz Różycki

W czerwcu ekipa archeologów i pletwonurków NMM, pod kierownictwem Tomasza Bednarza, realizowała projekt „Inwentaryzacja wraków F53.14 oraz F53.31 z Zatoki Gdańskiej”, który otrzymał dofinansowanie w ramach Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Szczególnie interesujący okazał się drugi z badanych wraków, któremu – ze względu na dużą liczbę zalegających na nim gładów, stanowiących najprawdopodobniej ładunek statku – nadano roboczą nazwę „Głazik”. Po oczyszczeniu z piasku i mułu wykonano jego dokumentację rysunkową, fotograficzną i filmową, pozyskano także próbki do

badania dendrochronologicznych. Na wraku odkryto pawęż rurową stanowiącą zakończenie statku w części nawodnej. Z dna podniesiono m.in. trzy bloki linowe, fragmenty naczyń ceramicznych, miseczkę, but skórzany, noszący ślady napraw czajnik miedziany, a także zakorkowaną kamionkową butelkę, która – ze względu na stan zachowania i historię, jaka się z nią wiąże, jest jak na razie najcenniejszym znaleziskiem. Okazało się bowiem, że jest to butelka na wodę mineralną z miejscowości Selters w Hesji, słynnej na całym świecie do tego stopnia, że jej nazwa utożsamiana była z wodą mineralną w ogóle (także w j. polskim – woda selcerska). Tego rodzaju kamionkowe butelki produkowano w latach 1806-1830. Czy butelka zawiera oryginalną wodę „Selters”, czy jakiś inny płyn, dowiemy się niebawem dzięki analizie laboratoryjnej, do której znalezisko zostało przekazane.

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Warsztaty dokumentacji zabytków

Od 19 do 23 maja w Północnonorweskim Centrum Renowacji Statków (North Norwegian Ship Preservation Center) w Gratangen koło Narviku odbywały się warsztaty poświęcone nowoczesnym technikom dokumentacji zabytkowych jednostek pływających. W warsztatach wzięli udział przedstawiciele wszystkich partnerów projektu „Morskie Dziedzictwo Kulturowe Polski i Norwegii”. Głównym organizatorem spotkania była Dyrekcja Ochrony Dziedzictwa Kulturowego Norwegii Riksantikvernen z Oslo. NMM reprezentowali dr Robert Domżał z Działu Historii Budownictwa Okrętowego i Jarosław Kosmalski z Pracowni Konserwacji Modeli. Warsztaty poświęcone zostały głównie metodzie dokumentacji statków za pomocą fotogrametrii, stosowanej przez pracowników tamtejszego ośrodka. W czę-

ści teoretycznej omówiono właściwości sprzętu fotograficznego, metodykę fotografowania, a także program komputerowy używany do obróbki uzyskanych zdjęć. Zwrócono też uwagę na sposób znakowania obiektów w celu uzyskania stałego punktu odniesienia i późniejszego skoordynowania pozyskanych zdjęć w trójwymiarowej przestrzeni za pomocą programu komputerowego Agisoft PhotoScan. Z kolei w czasie zajęć praktycznych wykonana została seria zdjęć prostej łodzi, które poddano obróbce komputerowej. W ten sposób powstała trójwymiarowa wizualizacja sfotografowanego obiektu, ze wszystkimi szczegółami faktury powierzchni oraz odwzorowaniem elementów na nim się znajdujących. Obraz łodzi mógł być łatwo obracany w każdym kierunku, a obrót nie powodował jego zniekształceń czy zaniku fragmentów wizerunku. Przestrzenny komputerowy model jednostki mógł zostać poddany dalszej obróbce w celu uzyskania np. linii teoretycznych.

Nowa ekspozycja w Karlskronie

Muzeum Marynarki Wojennej w Karlskronie zyskało nowy obiekt, przeznaczony do ekspozycji okrętów podwodnych. W „Submarine Hall” prezentowane są: HMS „Hajen” – najstarszy szwedzki okręt podwodny (zwodowany w 1904 roku) i HMS „Neptun”, wycofany ze służby w 1998 roku. Uroczyste otwarcie nowego oddziału Muzeum odbyło się 6 czerwca. Do udziału w tym wydarzeniu zaproszono dyrektora NMM dra Jerzego Litwina, który przy okazji pobytu w Karlskronie wręczył dyrektorowi tamtejszego Muzeum, Richardowi Bauerowi, odznakę Bliza International.

Po prawej – nowy, imponujący budynek ekspozycyjny dla okrętów podwodnych w Marinmuseum w Karlskronie. Fot. Jerzy Litwin

Wolontariusze z Niemiec

Przez pięć czerwcowych dni wolontariusze ze stowarzyszenia Internationale Jugendgemeinschaftsdienste (Międzynarodowe Służby Wspólnotowe Młodzieży) pracowali w Muzeum Zalewu Wiślanego w Kątach Rybackich, zajmując się renowacją jednostek ze zbiorów NMM. Czyścili, naprawiali i malowali tradycyjne łodzie rybackie – barkasy i żakówki – w ramach programu FJD (Freiwilliges Jahr in der Denkmalpflege) – Dobrowolnego Roku w Ochronie Zabytków. Program ten pozwala młodym ludziom odbyć praktyki w dowolnie wybranych instytucjach kulturalnych i muzeach, urzędach ochrony zabytków oraz zakładach rzemieślniczych. Internationale Jugendgemeinschaftsdienste jest niezależnym organizatorem międzynarodowej pracy młodzieży, który od 65 lat pomaga młodym ludziom aktywnie angażować się na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Cały program finansowany jest przez Niemiecką Fundację Ochrony Zabytków. Wizyta niemieckich gości w Kątach Rybackich to pierwsze takie przedsięwzięcie w historii NMM. Jego inicjatorem jest przewodniczący Rady Muzeum, prof. Bolesław Mazurkiewicz.

WYSTAWY

Pomniejszone kolosy

Do 29 sierpnia będzie można oglądać na międzypokładzie statku-muzeum „Daru Pomorza” modele statków i okrętów z różnych okresów historycznych. Zostały one precyzyjnie wykonane z kartonu, plastiku, drewna i innych materiałów przez modelarzy z Trójmiasta i Warszawy. Na wystawie nie brakuje tradycyjnych modeli w butelkach, a obok realistycznie odwzorowanych historycznych jednostek znajdziemy tu miniaturkę „yellow submarine”, znaną z filmu animowanego z udziałem zespołu The

Beatles. Oprócz pojedynczych jednostek zaprezentowane zostały dioramy, przedstawiające rozległe sceny portowe i batalistyczne. Katarzyna Manikowska z Gdańska wkomponowała realistyczne modele okrętów w zaskakujące otoczenie: wynurzenie się łodzi podwodnej następuje wewnątrz skorupki jajka ustawionego na kieliszku, a w pracy „Underworld” pod dnem morza, na którym unoszą się okręty, tętni życie podziemnej aglomeracji. Z kolei Waldemar Dziarkowski koloryt dawnego gdańskiego portu z płynącymi Motławą żaglowcami zamknął w butelkach. XXI Wystawa Modelarska prezentuje 21 dzieł. Została otwarta 23 czerwca br. Na zakończenie rozdane zostaną nagrody, dyplomy i medale. Organizatorami wystawy są NMM i Liga Obrony Kraju.

Rybacy Mierzei Wiślanej

29 czerwca, w obchodzony corocznie w Kątach Rybackich „Dzień Rybaka”, otwarta została w Muzeum Zalewu Wiślanego wystawa fotografii Petera Czajki z Niemiec, zatytułowana „Rybacy Mierzei Wiślanej”. Autor, członek zgrupowania Alpin Fototeam w bawarskim Murnau, gdzie mieszka od 1988 roku, w dzieciństwie przyjeżdżał na wakacje do Piasków i Kątów Rybackich. Wystawa – efekt projektu rozpoczętego w 2012 roku – jest więc wyrazem jego nostalgicznej tęsknoty za Morzem Bałtyckim, a jednocześnie hołdem i podziękowaniem dla rybaków za ich ciężką pracę.

EDUKACJA

Wakacje w Muzeum

Tegoroczna oferta wakacyjna dla najmłodszych, przygotowana przez Dział Edukacji NMM, składa się z półtoragodzinnych zajęć realizowanych w tygodniowych seriach. W pierwszym tygodniu lipca i trzecim sierpnia dzieci mogą uczestniczyć w grze muzealnej na statku-muzeum „Sołdek”, zatytułowanej „W prawo czy w lewo – zorientuj się”. Także na „Sołdku” będą mogły spędzić dwa tygodnie na przełomie lipca i sierpnia, odkrywając nieznaną zakamarki zabytkowego statku w trakcie marszu na orientację „Panie kapitanie, którądy na mostek”. Drugi i trzeci tydzień lipca przeznaczony został na grę muzealną, której celem będzie rozwiązanie zagadki angielskiego statku z XVIII wieku „General Carleton”. Te zajęcia, jak i następne: „Jak flisak do Gdańska płynął?”, poświęcone ciekawostkom dawnego spławu rzecznego, odbędą się w Spichlerzach na Ołowiance.

NASI PRZYJACIELE

Walny Zjazd TP „Daru Pomorza”

VIII Zwyczajny Walny Zjazd Towarzystwa Przyjaciół „Daru Pomorza” odbył się 17 maja, oczywiście na pokładzie statku-muzeum „Dar Pomorza”. W trakcie Zjazdu przedstawiono sprawozdania z działalności Towarzystwa oraz wybrano jego władze. Prezesem TPDP po raz kolejny został kpt. ż.w. Stefan Krella.

Latarnie morskie Pribaltyki

Ekspozycja, otwarta 13 czerwca w sali edukacyjno-wystawowej „Stodoła” w Rozewskim Blizarium, zapoczątkowała nowy etap w działalności wystawienniczej Towarzystwa Przyjaciół NMM: po raz pierwszy zaprezentowano prace artysty z zagranicy. Aidas Jurkštas z Litwy od czterech lat pracuje nad ilustracjami do „Encyklopedii Latarni Morskich Bałtyku” i część z nich pokazał na ekspozycji w Rozewiu. 18 plasz zawiera około 360 rysunków morskiego oznakowania nawigacyjnego: historycznych i współczesnych latarni Litwy, Łotwy, Estonii i Rosji (zarówno obwodu kaliningradzkiego, jak i rejonu Sankt Petersburga). Wystawę w „Stodole” uzupełniają modele latarni wykonanych przez uczniów szkół podstawowych z Gdańska i Żukowa, uczestniczących w projekcie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego pt. „Pomorskie – dobry kurs na edukację. Kształtowanie kompetencji kluczowych uczniów w regionie poprzez edukację morską”.